Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Yleisradion hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle yhtiön toiminnasta vuonna 2021, K 6/2022 vp

Liikenne- ja viestintävaliokunta on saanut käsiteltäväkseen Yleisradion hallintoneuvoston kertomuksen eduskunnalle vuoden 2021 toiminnasta. Kertomus käsittelee kattavasti Ylen lakisääteisten julkisen palvelun tehtävien toteutumista vuonna 2021.

Hallintoneuvosto hyväksyi kertomuksen kokouksessaan 22. maaliskuuta 2022 kuullen ulkopuolisena asiantuntijana Helsingin yliopiston emeritusprofessori Hannu Niemistä, joka arvioi Ylen huolehtineen yleisradiolain 7 §:ssä säädetyistä tehtävistä vuonna 2021 kiitettävällä tavalla.

Kertomuksessa raportoidun lisäksi Yle haluaa esittää liikenne- ja viestintävaliokunnalle täydentäviä lisätietoja, jotka koskevat yhtiön julkisen palvelun tehtävien toteuttamista vuonna 2022 eli kertomusvuoden jälkeen.

Ylen tv- ja radiokanavien siirtovelvoite (Must Carry) säilytettävä

Ylen tv- ja radiokanavien siirtovelvoitteen eli kaapeli-tv-operaattorien Must Carry -velvollisuuden jatko on parhaillaan liikenne- ja viestintäministeriön arvioitavana. LVM:n tiedote asiasta https://www.lvm.fi/-/lausuntoyhteenveto-televisio-ja-radiokanavien-siirtovelvoitetta-koskevasta-arviomuistiosta-1720686

LVM voi arvioinnin jälkeen päättää pitää siirtovelvoitteen nykyisellään tai poistaa sen joko Ylen tv-kanavien tai radiokanavien tai molempien osalta. Jos LMV päättää muuttaa nykytilaa, se valmistelee lakiesityksen eduskunnan käsiteltäväksi.

Siirtovelvoite tarkoittaa kaapeli-tv-operaattoreiden velvoitetta jakaa Yleisradion radio- ja tv-kanavat veloituksetta maanpäällisten antenni-tv- ja ULA-verkkojen peittoalueilla.

Siirtovelvoite turvaa suomalaisten mahdollisuudet vastaanottaa julkisen palvelun tv- ja radiokanavia. Lähes puolitoista miljoonaa kotitaloutta ja noin kolme miljoonaa suomalaista on siirtovelvoitteen piirissä.

Nykyisessä turvallisuustilanteessa radiokanavien siirtovelvoite on yksi tapa varmistaa Suomen huoltovarmuutta. Radion kautta välitettävät vaaratiedotteet ovat välttämätön keino koko väestön tavoittamiseksi kriisitilanteessa, eli **radiokanavien poisjättäminen kaapeliverkoista jättäisi osan väestöstä vaille vaaratiedotteiden antamaa suojaa.**

Ylen toimintaedellytykset vahvistavat huoltovarmuutta

Jo koronapandemia osoitti kouriintuntuvasti luotettavan ja ajantasaisen tiedon merkityksen yhteiskunnan toimintavalmiuden varmistamiseksi. Luotettavilla mediapalveluilla ja kotimaisten sisältöjen saatavuudella on tärkeä rooli koko yhteiskunnan vakauden ja demokraattisen järjestelmän toimivuuden kannalta. Ne ylläpitävät kansalaisten henkistä kriisinkestävyyttä pitkäjänteisellä tavalla.

Ylellä on erityinen velvollisuus huolehtia kansalaisten yhdenvertaisesta tiedonsaannista poikkeustilanteissa, välittää viranomaistietoa sekä huolehtia televisio- ja radiotoiminnasta poikkeusoloissa.

Ylen ja muun median merkitys on huomioitu osuvasti ajankohtaisselonteossa turvallisuusympäristön muutoksesta (luvut 3.1.1 “Informaatiovaikuttamisen torjunta” ja ja 3.4 “Henkinen kriisinsietokyky”). “Turvallisuuspoliittisen tilanteen muututtua on tärkeää, että Yleisradio ja muut mediat pystyvät huolehtimaan luotettavan ja ajankohtaisen tiedon tuottamisesta ja jakamisesta, kansalaisten henkisen kriisinsietokyvyn tukemisesta ja informaatiovaikuttamisen tunnistamisesta ja torjumisesta.”

Yle on lakisääteisen tehtävänsä mukaisesti varautunut poikkeusoloihin. Yle ylläpitää toimintakykyä ja jatkuvuutta harjoittelemalla säännöllisesti, lisäksi yhteistyö viranomaisten ja kumppaneiden kanssa on tiivistä ja pitkäjänteistä. Yle on myös investoinut merkittävästi poikkeusolojen tiloihin ja tekniikkaan jotta sisältöä voidaan tuottaa televisioon, radioon ja verkkoon ulkoisten häiriöiden estämättä.

Yle torjuu systemaattisesti sisältöihin kohdistuvaa lisääntyvää disinformaatiota ja informaatiovaikuttamista sekä hybridiuhkia. Muuttuvassa toimintaympäristössä on ensiarvoisen **tärkeää**, että Ylen **julkisen palvelun toimintaedellytykset**, tarjonnan monipuolisuus ja digitaalinen liikkumavara tulevaisuudessa **turvataan**. Se on kansalaisten ja yhteiskunnan etu.

Merja Ylä-Anttila
toimitusjohtaja